

הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
גאב"ר זכרון-מאיר

הפרשת תרומות ומעשרות מאבטיח על גרעיניו

ב"ה, יום כ"ד תמוז תשנ"ה לפ"ק
כבוד ידידינו היקר הרב הגאון המו"מ בתו"י כש"ת
מוה"ר זאב מאיר פאטשינו שליט"א רב קיבוץ חפץ חיים

אחדשה"ט וש"ת באהבה. יקרתו קבלתי והאותיות שאלוני היות בקהלתכם מגדלים השנה אבטיחים מיוחדים לגרעינים לאכילה, לאבטיחים אלה הרבה גרעינים ופחות בשר מרגיל ונשאל כב' אם אפשר להפריש מאבטיחים שלמים על הגרעינים כדי לחסוך הפסד הגרעינים שמפרישים לתרומת מעשר. וכבודו צידד בתחילה לדמות להא דתנן סופ"ד דמעשרות לענין צלף דדעת התוס' והרא"ש והראב"ד לפסוק כר"א דצלף מעשר אביונות תמרות וקפריסין, ולשיטתם מותר להפריש מתמרות לקפריסין וכן להיפך, וכ"ה באמת בתוס' עירובין כ"ח ע"א, והוא מירושלמי סופ"ד דמעשרות דמפרישים מזה על זה ודעת כב' הי' דהה"ד לענין אבטיחים דהו"ל כשחלים שזרעו לירק ולזרע עיין רמב"ם פ"ב מתרומות ה"ה.

אלא שכב' חזר והעיר ממש"כ הגרשז"א זצלה"ה בס' מעדני ארץ פ"ב ה"א שכל דבר שזרעו נאכל נחשב קטניות ויתכן שבגידול אחד חלק נחשב קטניות וחייב מדאורייתא (לדעת הרמב"ם) וחלק מגידול נחשב ירק וחיובו מדרבנן, ומסתפק שם לגבי גרעיני אבטיח הנאכלים שאולי יש להחשיבם כקטניות אעפ"י שבשר האבטיח נחשב ירק וא"כ אין לתרום מזה ע"ז דהו"ל הפרשה על שאינו מינו ועוד כ' קצת, ודעתו להלכה דצריכים להפריש מהגרעינים דוקא.

הנה להלכה אני עני מסכים להחמיר כמש"כ כב' להפריש מהגרעינים דוקא ואינו דומה להמבואר בירושלמי סופ"ד דמעשרות הנ"ל דמפרישים מהתמרות על הקפריסין, והיינו מטעם דהם ב' ענינים בגידול אחד דצלף, דשאני התם שנחשבים שניהם מין אחד ממש אעפ"י שהם מובדלים במהותם אבל הכא אעפ"י שנתגדלו יחד נעשו שני ענינים קטניות וירק ואין מפרישים מזע"ז.

אבל תמה אני על הגאון רש"ז זצלה"ה שלא הרגיש דדבר זה לענ"ד הלא מחלוקת מפורש בין רש"י לרמב"ם. דהנה בירושלמי פ"ב דשביעית